

Redacția
și
Administrația

Cluj Reg. Maria 14
TELEFON 124

Aruncăturile se primesc după tarif.

Librăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32.

CLUJUL

R O M A N E S C

Abonament:

Pe un an Lei 160.—
Pe 1/2 an „ 80.—
Pe 1/4 an „ 40.—

Pentru Străinătate:
Pe un an Lei 320.—
Pe 1/2 an „ 160.—
Pe 1/4 an „ 80.—

Pentru America
Pe un an 2 dolari

Manuscrisele
nu se înapoiază.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

ZIAR INDEPENDENT

Un exemplar 3 Lei.

Inchinare lui Avram Iancu

Cuvinte pentru Moți, către cei dela treptele tronului.

Când aceste rânduri de gazetă vor vedea lumina tiparului, în Munții Apuseni vor răsună imnuri de preamărire cântate de neamul românesc, memoriei lui Avram Iancu.

Rege și popor se vor închina la mormântul lui, lacrimi adevărate vor curge, dar se vor rosti și cuvântări prin cari se vor preamări ideile revoluționarului dela 1848, chiar de către acei ce nu țin seamă de idealul lui.

Nimeni însă nu va observa, nimeni nu se va gândi la aceasta. Pentru mulțime clipele de acolo vor fi atât de emoționate, pentru Rege atât de înălțătoare, încât nimenea nu se va gândi la cei ce stau la scările tronului, între Rege și Popor.

Umbra luptătorului va râde însă hotic când va auzi rostindu-se fraze ca aceasta: „Dormi liniștit idealul tău este îndeplinit etc.“ Umbra va râde, cum a râs odată omul, când Habsburgul a vrut să-i recompenseze serviciile aduse coroanei... prin decorații.

Știm cu toții gestul de superbă mândrie făcut de Iancu și cunoaștem răspunsul ce l-a dat. În el se sintetiza crezul lui Iancu și prin el se desvălea din nou sufletul lui.

Regele Munților a preferat să rătăcească prin munți, îmbrăcat în haine zdrențuite, purtând în suflet amarul visului prăbușit iar în inimă o durere de puțin înțeleasă. În cântecile fluerului său, de cari răsună orizontul albastru al munților, amuțeau trilarile vesele ale paserilor, șopotitul sprinten al izvoarelor și susurul duios al frunzelor, el revărsa durerea lui mare peste pământul românesc. Il auzeau toți. Viața însăși repeta pentru poporul românesc cântecul lui Iancu. Pământul, codrul și izvoarele se infiltrau de sunetele dureroase ale cântecului unui rege rătăcitor, care avea închisă în suflet o lume de dureri pe cari doar un nou Shaekespeare ni-le-ar putea descrie.

Iancu. Avram Iancu!

Poporul ardelean plângea în cântecul tău precum s'a revoltat prin spada ta. Și când umbra ta a dispărut din munți urmându-și trupul în mormântul dela Tebea, de unde doar în zile mari a coborât între noi spre a ne muștra ori îmbărbăta, ecoul cântecelor tale era mereu murmurat de munți și de păduri. Durerea ta și a poporului tău vorbea și mai vorbește prin acest cântec.

Acum, când se sărbătorește memoria eroului, cântecul va răsună mai puternic. Va spune tu-

turor de multe nevoi cari rod încă poporul lui Iancu.

Dacă acest cântec va fi auzit de cei ce stau la treptele tronului și dacă va fi înțeles, sărbătoarea adevărată alui Iancu atunci va fi, memoria lui atunci va fi respectată, și umbra lui atunci ne va binecuvânta.

Căci ce-i ce-l sărbătorească prin discursuri, nu trebuie să uite ce a spus Iancu de atâtea ori: N'am făcut nimic pentru mine ci pentru poporul care suferă. Cuvinte actuale astăzi când sărbătorirea lui Iancu concide cu multele necazuri ale Moților.

M. Sa Regele la Cluj

M. Sa Regele, care va sosi în Cluj, Marți 2 Septembrie pentru a lua parte la punerea pietrii fundamentale a statuei lui Avram Iancu, va vizita târgul de mostre, în aceiași zi la orele 3 d. m.

Avram Iancu și luptele studenților universitari din Cluj

Cronicarii au construit și construiesc și azi din unele fragmente și epizoade viața și caracterul eroului Avram Iancu. Multe fragmente și epizoade din viața lui Avram Iancu sunt nescrise și trăiesc numai în tradiția și legendele moților. Este fapt constat, că Avram Iancu a fost încarnarea adevărată a idealului național. El a fost un apostol al libertății poporului român, care după multe lupte și jertfe își perde credința în păpușile habsburgice și ajunge la dureroasa constatare, că fericirea neamului românesc numai prin noi înșine o putem dobândi.

Cu revoluția din 1848 ideea națională este în marș spre marele ideal al românismului: spre unirea și desrobirea tuturor Românilor.

Centenarul marelui erou să serbătorește azi cu mare fast, cu mare pompă, deoarece Avram Iancu este cea mai sublimă figură a trecutului nostru și în același timp eroul cel mai tragic al istoriei noastre. Avram Iancu a fost huiduit și batjocorit chiar și în viață pentru idealismul și naționalismul său curat. Memoria lui este scumpă mai ales tinerimii, căruia caracterul neprihănit și sufletul generos și neînfricat îi servește și îi va servi drept ideal în vecii vecilor.

Nu e mirare, că și studențimea română din Cluj avea înaintea ochilor săi icoana eroului Iancu ca sfântă și din cale afară scumpă. Cultul lui Avram Iancu pe vremea procesului Memorandului își ajunge culmea. Un epizod neplăcut face, ca cultul acesta să iele proporții uriașe mai ales în anul 1899 în procesul de agitație al

Ziua de 28/15 August la Nicula

Obicinuitul peregrinaj la Nicula, s'a făcut și anul acesta ca în alți ani cu mare solemnitate. Mii de credincioși au luat parte la această sărbătoare sfântă. Înalt Prea S. Sa dl episcop Iuliu Hossu din Gherla dimpreună cu mai mulți preoți a făcut serviciul divin în mănăstirea comunei Nicula, unde se păstrează cu sfințenie icoana făcătoare de minuni a Precurarei Vergure Maria. Tot românul cunoaște istoria acestei icoane, deci cu sufletul curat și credință neclintită se duce în fiecare an la ziua Adormirii Maicii Domnului să se închine acestei icoane, care la începutul veacului al XVIII-lea a lăcrămat timp de 26 zile.

Din broșura dlui preot Gh. Mânzat se poate vedea după documente istorice o interesantă descriere a istoriei și origini acestei icoane, la care peregrinează cu evlavie toți credincioșii români și streini. — Ceeace merită laudă este, că acest obicei frumos prinde rădăcini tot mai adânci în păturile sociale și an de an sunt tot mai numeroși vizitatorii la vestita mănăstire din Nicula.

ziaristului T. Albin, care a fost dat în judecată de tribunalul din Alba Iulia pentru fondul colectat întru ridicarea unui monument lui Avram Iancu.

Cu privilegiul acestui proces procurorul ungar: Lazar Arpad cere confiscarea fondului adunat cu motivarea, că memoria unui Avram Iancu, care a fost un șef de bandiți, nu merită să fie eternizată prin monumente. În opinia publică românească produserele cuvintelor aceste insultătoare o revoltă sufletească generală.

Ziarul „Tribuna“ din Sibiu, care atunci sta sub conducerea lui dr. Ilie Dăianu, — actualul protopop din Cluj —, scria articole fulgerătoare contra acestui atentat al cinstei neamului întreg. Și clocotea întreg neamul în fața acestui atentat josnic. Studențimea română din Cluj prin atitudinea sa neînfricăată a fost la culmea chemarei. Articollii de fond al studentului în litere Ioan Scurtu, publicați în Tribuna, formează și azi o perlă literară și un indemn de însușire națională. Adu-nările de protestare ale studențimei universitare din Cluj să țin lanț. Rectorul universității înzadar amenință studențimea română cu eliminare și înzadar interzise folosirea limbei românești între păreții universității, căci studențimea română era hotărâtă să ducă lupta până'n capăt. În toamna anului 1900 studenții Ioan Scurtu, George Novacovicu și Coriolan Stere ca delegații studențimei din Cluj depun o cunună de stejar cu bandă tricoloră pe mormântul lui Avram Iancu la Tebea.

cedura disciplinară în contra acestor 3 delegați universitari și îi elimină dela Universitatea din Cluj.

În presa și societatea maghiară se începe un boicot și o gonă sălbatică contra studenților români din Cluj. Ziarul Ujság din Cluj înzultase prin șef-redactorul său dr. Héderváry Lehel studențimea română întregă.

În calitatea mea de președinte a studenților români de atunci luasem eu satisfacție pe cale cavalerescă dela dr. Héderváry Lehel în un duel cu săbii, în care dr. Héderváry Lehel a fost grav rănit, deși Héderváry se încercase după oprirea duelului să mă lovească cu sabia sa, dar nu isbutise.

În același timp certele și bătăile între studenții români și maghiari nu mai aveau sfârșit și au urmat bătăi și alte dueluri cu sabia și cu pistolul, purtate de sortiții studențimei române și anume Petru Titieni și Iuliu Codarcea, cari pe teren au ieșit ambii de învingători.

La dese atacuri ale presei maghiare studențimea universitară română răspunde momentan cu retorsiuni și astfel studențimea română își apără cu cel mai mare curaj cinstea neamului și memoria sfântă a eroului nebiruit.

Sufletul dărz și totuși generos și cavaleresc al eroului Avram Iancu ar trebui să fie duhul adevărat al generațiilor de azi și ale celor viitoare...

România mare s'a născut în sgomotul armelor, dar va crește și înflori numai la razele calde și fericitoare ale idealismului curat și ale dreptății eterne. Noi advocații Români din Ardeal prănuim cu multă evlavie centenarul nașterii craiului munților și al avocatului de odinioară devenit mai târziu supra-omul și martirul neamului întreg.

Cluj la 30 Aug. 1924.

Dr. Ion Giurgiu
advocat, fost deputat.

Știri bune dela Operă...

Am fost întâiul ziar care am desvâlit pericolul ce amenință în situația noastră muzicală din Cluj, care ne-a făcut atâta bună propagandă în fața streinilor și conlocuitorilor minoritari. Am arătat că prin sistemul care a domnit în ultimul timp la Operă, ea merge în mod fatal spre descompunere. Cititorii noștri desigur își reamintesc de cele scrise, așa că nu e nevoie să le împrăștiăm.

De data aceasta, tot primii, aducem știri bune dela Operă știri cari ne umple de satisfacție, văzând că acțiunea noastră își dă roadele.

E vorba despre complectarea orchestrei cu muzicanți vienezi. Dl Hermann Klee, măiestrul de cor al operei s'a reîntors acum dela Viena unde a fost trimis să trateze venirea în țară a mai multor excelenți orchestranti vienezi. Misiunea Dsale a fost încoronată de succes, în așa fel că în noua stagiune a operei orchestra va fi compusă din 51 orchestranți de întâia mână, cari vor ridica nivelul orchestrei la înălțimile cunoscute acum trei ani.

Când ne bucurăm de acest început lăudabil de reorganizare a operei noastre, ne exprimăm și speranța că începutul se va continua și în alte domenii decât acele al orchestrei, în așa fel ca Opera din Cluj să-și redobândească vechea faimă.

Felicitările noastre le rezervăm pentru această dată.

Rectorul universității introduce pro-

În străinătate un exemplar 4 Lei.

Lucruri demne

Un grup de elevi dela Școala Pregătitoare a Ofițerilor de Rezervă din Craiova, a făcut o interesantă excursie sub conducerea dlui St. N. Vlădulescu, la Brașov, unde întâmplarea fericită a făcut ca să se întâlnească cu auditorii dela Vălenii de Munte ce erau de asemenea în excursie și astfel să poată vizita monumentele istorice și muzeul orașului sub conducerea marelui nostru dascăl, Dl. N. Iorga. Atențiunea și interesul cu care urmăreau elevii toate explicațiunile marelui învățat, a dovedit educația aleasă și cultura sănătoasă a viitorilor ofițeri de rezervă și a conducătorilor intelectuali de mâine ai poporului nostru.

La parcul orașului și la masa comună din grădina „Coroana” corul acestui grup de elevi a fost mai presus decât la înălțime. Vocea de tenor a elevului Turcan P. și aceia de bas profund a elevului Scurtu, a impresionat mult pe cei ce i-au ascultat. Doina „Dela Nistru până la Prut” cântată de elevul Turcan a fost de o emoție intensivă. Elevul Plămădeală cu aparatul său a prins în clișee frumoase, amintiri ce nu se pot uita. Acești elevi n'au făcut decât cinste școlii lor și Lt. Vlădulescu se poate felicita pentru ideea fericită de a se apropia de auditorii dela Vălenii, spre a putea prinde cât mai mult și mai folositor dintr'o asemenea excursie.

Un brașovean.

Concurs de vitrine

Camera de comerț și industrie din Cluj, împreună cu Sfatul Negustoresc din Cluj organizează un concurs de vitrine, în zilele de 6—14 Septembrie a. c.

Condițiuni:

1. Pot lua parte toți comercianții și industriașii clujeni cu vitrine la stradă.

2. Participarea trebuie anunțată în scris până la 5 Septembrie (inclusiv) la Biroul Sfatului Negustoresc (Str. Memorandului Nr. 6).

3. Firmele concurente sunt împărțite astfel:

1. Coloniale, alimente.
2. Imbrăcăminte, încălțăminte.
3. Manufactură, textile, postăvărie.
4. Sticlărie, porțelanărie.
5. Farmacii, drogherii, vopsele.
6. Pielării, blănării.
7. Ferării, articole tehnice, automobile, piese de schimb.
8. Mode, galanterie.
9. Mobile, tapițerii.
10. Giuvaergii, articole de ornament, articole de lux, florării.
11. Bombonării, cofetării, restaurante.
12. Librărie, papetărie, tipografie.
13. Diverse. (La acest capitol intră toate firmele, care au magazine așa numite universale, sau bazaruri).

4. Concurenții trebuie să satisfacă cerințele estetice arătând cât mai complet produsele firmei.

Dacă numărul concurenților înscriși va fi aproape al majorității comercianților și industriașilor clujeni, se vor împărți pentru fiecare grup de concurenți câte un premiu de I-ii, câte două premii al II-lea și câte cinci premii al III-lea. Juriul va fi compus din doi delegați ai Camerii de Comerț și Industrie, doi delegați ai Sfatului Negustoresc, și un artist, sub președinția dlui Primar al orașului Cluj.

— In cursul lunii Septembrie se va începe în comunele rurale din Ardeal vizita medicală a țăranilor intru combaterea bolilor tuberculoza și sifilis.

INFORMAȚIUNI

— In ziua de 2 Septembrie baroul avocaților din Cluj va ține la Curtea de Apel o ședință festivă pentru comemorarea lui Avram Iancu. La ședință vor fi reprezentate toate barourile din Ardeal, prin 2—3 delegați. In felul aceasta avocații din Ardeal sărbătoresc pe Avram Iancu care a fost și avocat.

— Căile Ferate Române din Cluj aranjează în 12—22 Sept. o excursiune la Constantinopol. S'au înscris până acum foarte mulți doritori, mai ales că călătorii vor obține și reduceri.

— La excursiunea din Constantinopol va fi reprezentată și gazeta noastră prin dl director Alexandru Anca, și vom comunica detaliat la timpul său decurgerea acestei excursiuni.

— Cursuri românești la Londra. Senatul universității din Londra a acceptat oferta guvernului român de a organiza acolo lecturi asupra istoriei României și asupra limbii și literaturii române. Lecturile vor dura trei ani. — Ziarele englezești cari publică știrea, nu spun cine va ținea aceste cursuri de mare importanță pentru țară și neam.

— O barbarie este aceea ce s'a făcut la Sibiu, prin scoaterea pe stradă a dlui Locotenent Dumitru Ioana, om cu zecă copii, — care din ragul de plutonier, prin vrednicia sa a avansat la gradul de Locotenent. Lucru vrednic de știut e, că familia i-a fost pusă pe drum, când el tras de boale în urma războiului, zace în spital.

Lucruri slabe, foarte slabe!

— Vârsta cea mai înaintată, ce s'a ajuns vre-odată de om pământean, este cea a unui bănațean, care a murit în etate de 178 ani. La Bacău nu de mult a murit un evreu, în etate de 134 ani. Inșă, bătrânii aceștia fac și ei năzbătii, — ci-că în Franța a fost un bătrân care la etatea de 111 ani a avut un... copil, cu tinera sa nevastă, și după asta a mai trăit alți vre-o 7 ani.

— Publicul clujan se plânge că laptele ce se vinde în piață e în majoritate combinat cu apă și stricat, așa că ar trebui un control mai strict și mai des asupra alimentelor ce se pîn în vânzare și pe cari le plătim cu bani scumpi.

— O danie interesantă a făcut un francez din Bordeaux (cetește: Bordó). Acest cetățean a oferit 25 mii franci pentru zidirea unei case, care poate fi locuită de cine îndeplinește următorii paragrafi ai daniei: Locuitorii acestei case (soții), trebuie să aibă cel mult 25 ani; vor trebui să părăsească locuința dacă în decurs de 3 ani nu au vre-un copil; pot să locuiască 6 ani, dacă în vremea aceasta au 2 copii; pot sta 9 ani, dacă au 3 copii; 12 ani, dacă au 4 copii. Orașul, căruia i-s'a făcut această danie, a primit-o cu mare bucurie, a și zidit locuința, — care așteaptă perechea cea bogată în copii. Nu ar strica dacă și la noi atât la sate, cât și la orașe, s'ar face astfel de frumoase danii, ajutoare a celor săraci, cu copii mulți. Sunt felurite căile, mici și mari, prin care un popor merge înainte.

— In editura librăriei Alexandru Anca, va apare în curând cea mai necesară carte pentru magistrați, judecători și avocați. „Compendiu de drept civil” de Dr. L. I. Anca judecător la Tribunalul din Cluj. Costul 100 lei.

— Cereți la librăria Anca broșura: „Istoria și originea Icoanei P. P. Maria din Nicula” de preotul Gh. Mânzat. Prețul 8 lei.

— Comitetul de inițiativă pentru înființarea unui poligon la Cluj, aranjează un Campionat de tir la Porumbi, care va avea loc în Cluj la 13 și 14 Septembrie a. c. Campionatul este patronat de A. S. R. Principele Carol moștenitorul de tron.

— Incunoștiințare. Ludovic Drach și-a mutat magazinul de Modă pentru dame din localul „Spirer” în localul său propriu din Str. Iorga Nr. 3, lângă hotelul New-York, în palatul „Generala”. Rugând și pentru mai departe pentru sprijinul cumpărătorilor.

— La școala industrială de ucenice din Cluj, înscrierile se vor face în 11, 12 și 13 Septembrie între orele

9—1. Pentru cărți și utenzilii școlare se va plăti 100 Lei. Sunt obligate se înscrie la școală și ucenicele care sunt angajate pe un timp oarecare o probă. Patronii cari vor întârzia a înscrie ucenicele la școală, vor fi mențați conform dispozițiilor legii industriale.

— A apărut Nr. 1 din „Cărțile bunului creștin”: Despre păcat. Gânduri, sfaturi și povețe îndreptate către creștinii zilelor noastre de Iuliu Maid Blaj, 1924. Tipografia Seminarul teologic din Blaj. In vremurile turbur de după războiu, când păcatul face ravagii în toate părțile societății noastre, broșura dlui prof. Iuliu Maid se va ceta cu tolos atât de intelectual cât mai cu seamă de pătura largă a țăranimii noastre.

Cea mai mare firmă românească din Ardeal

Alexandru Anca, Cluj

Fabrică de clopote. Mare depozit de Ornate, icoane și cărți bisericești. Fondat 1908. Mare Librărie și Tipografie. Fondat 1908.

Preț curent

pentru Ornamente bisericești:

Odăjdii (Vesminte preoțești) constătoare din:

1 Felon, 1 Epitrafir, 2 Aere, 2 Mănecuțe, 1 Brâu, 1 Acoperitor de sf. potir, in diferite motive și colori din damast de mătase în calitate deosebite cu prețul de 8000—22000 Lei.

Prapori:

in diferite culori 90 cm. lat 120 cm. lung cu două chipuri sfinte pe două părți văpsite pe pânză (chipul după dorință) are 3—4 tăieturi cu posomant auriu sau argintiu prețul unui prapor dela 2000—6000 Lei fără rudă.

Mustre de stoffe pentru odăjdii sau prapori se trimit numai contra 100 Lei anticipativ. La restituirea mustrelor să predați banii.

Colare. Berete, Brăuri, Plastroane.

Potcap de mătase	120—
Beretă (camilafcă, potcap) Rom. cat. din klot neted	250—
Beretă de cașmir negru gr. cat.	250—
Colar de pânză „Leo”	50—
Colar de cauciuc	45—
Brâu (cingulum) violet moiree sau mătase	1500—
Brâu (cingulum) negru moiree sau mătase	1500—
Brâu (cingulum) negru de lână	450—
Plastron (chemisette) Nr. 3. 21 cm. klot neted	150—
Plastron (chemisette) Nr. 2. 15 cm. klot neted	120—

La comandă să se dea numărul și lărgimea colarului plastronului și a beretei. Din colare numai 6 bucăți se trimit.

Requisite bisericești:

1 Cădelniță de bronz argintată	1750—
Una ținătoare de tămâie cu linguriță din bronz argintat	550—
1 Candelă din bronz argintată	900—
1 Chivot din bronz argintat cu trei turnuri	3800—
1 Cruce de masă din bronz argintată cu Hristos în email 28 cm.	1200—
1 Cruce de masă (28 cm.) din bronz argintată cu Hristos în relief aurit	1000—
1 Cruce de mână din bronz argintată cu Hristos email	1000—
Cruce de lemn cu Hristos în relief	120—200—
3 Cutii de aluminiu pentru oștie	150—
1 Căldărușe cu aspergil (stropitor) bronz argintat	1200—
1 Căniță cu tavă pentru spălarea mâinilor (bronz argintat)	850—
Cutie cu trei vase, cuțit și foarfeci la botez (bronz argintat)	1200—
2 Vase de sticlă cu tavă de zink (la proscomidie)	380—
1 Potir cu tăer (patenă) (bronz aurit) neted	2800—
Disc și steluță (bronz aurit)	1000—
1 Cutie cu trei vase pentru oleu și mir la botez (bronz aurit) l. C. O.	1800—
1 Cutie de bronz aurit cu capac pentru sf. cuminătură la bolnavi	1500—
Ciborium (bronz aurit)	3800—
Monstranță (bronz aurit) rom. kath.	5500—
Clopotele pentru altar	100—200—
Copcii (cărlige) pt. odăjdii (aurite și argintate perechea)	100—
Sfeșnice pt. perete (cu un braț)	50—
” ” (cu două brațe)	100—
Icoane sfinte	45—200—

Banii se trimit înainte, comanda se efectuează în 3—4 săptămâni. Toate prețurile sunt rezervaite și pentru străinătate dublu.

TÂRGUL de MOSTRE

DIN CLUJ

31 August — 31 Septembrie 1924.

Produse industriale. Materii prime.

Industrie casnică.

Locul de întâlnire al comercianților din țară și străinătate.

75% reducere pe toate trenurile C. F. R.

Câteva sute expozații || Numeroase congrese de specialitate

Incartiruirea se face de către Biroul Târgului

Direcția Târgului: Str. Cogălniceanu. Telefon 10—32.